

DENÚNCIES PER VIOLÈNCIA CONTRA LA POLICIA MUNICIPAL AL VINALOPÓ

Elx: «Too negro, negro, negro...»

V. Martí

Divendres 30 d'agost de 1985, a les onze de la nit. A la terrassa del *pub* Nicol's, avinguda de la Dama d'Elx, en el llogaret de l'Altet —que dona nom al nostre aeroport més meridional— s'enceta una brega entre alguns joves. Una parella de la policia municipal d'Elx, pertanyents a la brigada especial 092, avorta, amb celeritat i sense massa maldecaps, l'inici de la bullanga. Vint minuts més tard, n'esclata una altra, de baralla, més intensa i nodrida. Ara la intervenció dels dos agents és més contundent. Descomparteixen els contrincants fent anar la porra. En detenen tres, un dels quals és dona. Després d'encabir-los, vulgues no vulgues, en el portaequipatges del

Antonio E. Vilches, agredit.

Durant els darrers dies, Elx i Santa Pola han centrat l'atenció de la premsa. Una sèrie de denúncies contra alguns policies municipals n'ha estat la raó.

E. CUTHILLAS

131 ranxera que gasten de cotxe-patrulla, enfilen la carretera d'Elx escapats. Buits, superflus, els seients de darrere.

En arribar a la Casa de Socors de la ciutat, l'estat físic d'un dels detinguts, Antonio Emiliano Vilches Vilches, 21 anys, és llastimós: «Tenia el cuerpo como un Cristo, too negro, negro, negro...» recorda, indignada, la mare. De fet, dissabte 31 d'agost, l'Hospital General d'Elx diagnostica agressió. I especifica: «Fractura mandibular doble sense desplaçar. Contusions facials, i contusives erosives en ambdós avantbraços i l'esquena». Dimecres 4, el doctor Ramon Ots l'opera de tres fissures en les barres a l'Hospital Provincial d'Alacant. Ha de portar durant quaranta dies, com un mos, dins la boca, un aparell ortopèdic. Líquids i iogurts, els únics aliments.

Antonio Emiliano ha denunciat

ARJONES

per maltractaments els policies que el detingueren. Aquests, pel seu cantó, l'han denunciat per resistència i intent d'agressió a l'autoritat. El regidor de la policia municipal de l'Ajuntament d'Elx, Gregorio Mollà, després de declarar que ratifica l'informe que han presentant els seus dos homes, obri una investigació sobre el cas i substitueix tots els membres del 092 per uns altres agents. Sembla tenir el suport del grup municipal socialista, que governa en solitari la ciutat. El grup comunista ha presentat una moció exigint l'aclariment dels fets i les responsabilitats polítiques. La mesura disciplinària ha estat qualificada de «decisió de dement» pel grup popular, que, com no s'està de res, ha recriminat la policia municipal: «Els he dit que no tenien collons si no anaven a la vaga en defensa de la seua dignitat i el seu dret» explicava, en roda de premsa, Pascual Mogica, regidor del PDP, portaveu popular.

Un prestigiós col·lectiu de ciutadans s'ha constituït en Comissió Pro-Defensa dels Drets Humans. En un primer comunicat de condemna de l'afer de l'Altet, han anunciat l'elaboració d'un dossier amb denúncies per agressions contra alguns dels components de la policia municipal, per tal d'enviar-lo als mitjans de comunicació de tot l'estat i al Defensor del Pueblo...

L'agredit

«Sóc el major de quatre germans. Venim de Granada, i ja fa dotze anys que vivim a Elx. Nou en tenia jo quan vam arribar. Als setze vaig entrar a treballar a Waksman, que fa dos mesos va plegar. Ens tiraren a tots al carrer, i sóc des d'aleshores un nou parat. El pare penca a Festival que, com saps, també està si cau o no cau. La mare, ja la veus, amb tota aquesta història de merda va molt cremada.»

«No tan fortes, però no és la primera volta que he tingut raons amb la municipal. Als setze anys, ja em van estomacar bona cosa per no deixar que s'endugueren la meua moto que havia deixat damunt la vorera mentre pixava en un corral. He tingut d'altres fregades sense més importància, i no tinc cap classe d'antecedents penals.»

«La nit del divendres, al Nicol's, jo era amb dos amics i tres xavales. Va haver-hi una mica de rebombori previ, però jo no vaig participar-hi. En acabat, quan érem asseguts amb les

xicotes, s'hi van acostar uns joves d'Elx que ja coneixíem. Del *¿què passa?* vam passar ràpidament a les galtades. Res de navaixes, com ha dit certa premsa: jo mai no n'he dut damunt, ningú no va ser ferit i no van trobar-ne. Res de cadirades que només fereixen i em fan un lluç a mi. Sóc l'únic agredit greu, però vaig eixir de l'Altet amb la cara intacta.»

«Supose que per indicacions de l'amo del Nicol's, la parella de policies va venir des d'un principi a per mi. Començaren a colpejar-me amb força, i jo vaig posar el braç de parapet. Com me l'estava fent pols, li vaig aguantar la porra amb l'altra mà. Allò va mosquejar moltíssim aquell guàrdia jove que em pegava. *Ara sabràs tu, agarrar-me la porra a mi*, m'anava cridant mentre m'arrossegava cap el cotxe-patrulla. No em va deixar ni arregar la sabata que havia perdut amb tota la gresca. Després, van detenir el meu amic José Barragan i una xicona que no anava amb nosaltres, de nom, crec, Irene.»

«Ens ficaren, de mala manera, embotits, dintre del portaequipatges del vehicle policial. No ens vam resistir ni vam dir ni piu. Recorde que la xavala anava dient-los «Solteu-nos, solteu-nos» i jo li vaig demanar que fera el favor de callar.»

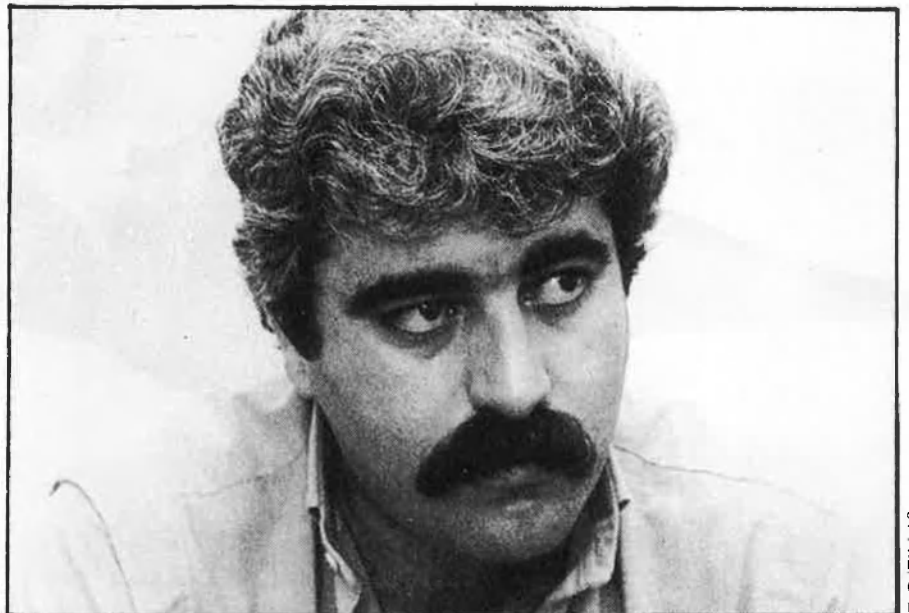
«Arrancàrem, i pareixia que rodàvem cap a Elx. Més avant, se n'eixiren de la carretera i marxàvem a tota pastilla per un camí de terra ple de clots. Allà dins, saltàvem, saltàvem i ens esclafàvem uns a altres. De colp i volta, la ranxera va parar. *Vinga, baixa* em va fer el més jovenet, el que més venia per mi. Érem enmig d'un

F. C. TIL·LAS

bancal i l'única claror era la dels fars. Em va emmanillar i em va tirar a terra. Immobilitzats tots dos amb un sol parell de manilles, els meus companys foren testimonis del fart de llenya que em varen fotre per tot el cos: puntellons i porrades a la panxa, a les canelles, als renyons, al cap, a la cara. El jove, mentre m'espolsava, histèric, anava repetint: «Fixa't bé en la meua cara, que onsevulga que et veja et tornaré a apallissar.» Em vaig desmaiar. Vait recuperar els sentits intentant creure aquelles ordres d'«alça't, alça't» que em perforaven les orelles. Quan vaig poder tornar al cotxe, em vaig adonar que rajava sang per la boca, i estava tot botinflat.»

«Vaig arribar quasi grogui a la Casa de Socors i el forense va fer un primer comunicat mèdic de les meues ferides. Un altre periòdic deia l'altre

F. C. TIL·LAS

En la p. 14, Gregorio Mollà, regidor. En la 15, dalt, xefatura de la policia municipal a Elx. Baix, Canicio, fotògraf agredit a Santa Pola.

dia que jo no hi havia declarat que tenia les barres partides. L'únic que jo sabia que tenia partida era l'ànima. Més tard, ja en comissaria, vaig presentar denúncia per agressions contra aquesta parella. Em van dir que ells n'havien presentat una altra contra mi. Esfondrat i amb les barres ballant, vaig passar tota la nit al calabós. Em va traure l'endemà de matí l'advocat que va buscar la meua família. El mateix advocat que està duent tots els tràmits judicials. D'allí em van portar el meu metge de capçalera, que ens va enviar tot seguit a l'Hospital d'Elx i, d'ací, a València, ja que a Alacant no hi hauria places buides fins dilluns. Com que la solució era un desgavell per a la família vaig decidir, esperar-me dos dies. Va ser un cap de setmana inoblidable, amunt i avall, engabiats, en aquest corredor, sense poder dormir, ni menjar, tot endolorit, rosegat de ràbia. Dilluns em van ingressar en l'Hospital d'Alacant i dimecres m'operaren. M'han posat aquest morral.»

«No acaben ací les meues, i ara ja, de tota la família, terrorífiques històries amb aquesta gent. Dimarts dia 3, mentre moñ pare i ma mare venien a veure'm, abans de les nou del matí, trucaren a la porta de casa. La meua germana Pepa va obrir, perquè creia que m'havia passat alguna cosa. En el marc va aparèixer un municipal. Més arrere, en l'escala, un altre individu vestit de paisà. Començaren a fer-li preguntes. Que si sabia què era la droga. Que si jo em drogava. Que si teníem moltes trifulgues a casa... En un moment determinat, la van fer eixir al replanell, li van mirar les pupil·les, li van fer mostrar els braços.

Li van preguntar si ella es drogava. I quan van saber que encara no tenia setze anys, entre rialles, se n'anaren.»

El regidor

Gregorio Mollà: «Jo, lògicament, en principi, he de creure'm la versió que n'han fet els dos policies. No, no és convenient dir els noms d'aquests agents. Tot i això, nosaltres hem obert una investigació per saber què va passar exactament. Tampoc, tampoc no diré qui està portant a cap aquest informe: dificultaria el seu treball. Si es demostrava que hi ha hagut extralimitacions, i al marge del tràmit judicial, obriríem expedients disciplinaris. Nosaltres som els primers interessats que el bon nom i la bona imatge de la policia municipal d'Elx queden salvaguardats. Vull insistir que, en línies generals, estic molt content de la plantilla que te-

F. CUTHILLAS

nim: són gent professional i disciplinada, al marge que puguen haver-hi incidents aïllats que el tipus de treball, no ho oblidem, possibiliten.»

«No veig contradictori acceptar l'informe que feren els guàrdies amb les decisions d'obrir una investigació, i de canviar tots els agents del 092. Hi ha indicis d'uns possibles excessos, i alguns membres del 092 estaven cansats.»

«El 092 és el telèfon on poden cridar els ciutadans d'Elx que necessiten algun servici de la policia municipal, i de fet, supleix les funcions del 091. Vam crear la brigada el desembre del 83, i està formada per divuit homes. A vegades, compleix funcions de cos

de xoc, sobretot de nit, i això pot explicar una major conflictivitat. Quan s'intenta posar ordre, o detenir algú, més o menys perillós, no sempre les coses ixen igual de bé. Sí, abans hi havia la Brigada 21, inspirada en la famosa Brigada 26 de València, però va ser dissolta per l'anterior corporació l'agost del 82. Hi hagué una campanya contra presumptes excessos en la seua actuació. No tinc clar si va ser positiva la seua desaparició. Algun servici d'aquesta classe ha de funcionar, dic jo.»

El policia

«Andrés Pardo, sí. Sóc president d'Elx i vice-president provincial del Sindicat Professional de Polícies Locals de la Comunitat Autònoma Valenciana, i president del comitè de funcionaris de l'Ajuntament. Estic alliberat, i per això em veieu ara sense uniforme. Trenta-cinc anys, casat d'Albacete. He viscut sis anys a València i, des d'en fa tretze, residesc a Elx. Quan ja era guàrdia ací, vaig tornar a València per assistir, amb set companys més, a un cursat d'instrucció fet per la Brigada 26. He complit tota classe de servicis —a la Brigada 21, també, en efecte—.

«Segons sembla aquests individu —Vilches— és bastant provocador de bullangues. Ja era conegut a l'Altet. La gent amb qui es va barallar li tenia ganes, i allò va ser una autèntica batalla campal, segons conten. Els dos agents, amb la porra per davant, és clar, van a anar a traure'l de tot aquell cacau abans que el linxaren. Ara jo li demane a vostè ¿algú em pot demostrar que la mandíbula li la va trencar un policia municipal? ¿No li la podien haver romput en el tumult? Testimonis presencials asseguren que les cadires volaven per dalt del cap. ¿I qui pot descartar una autolesió? Són preguntes que em faig. ¿El testimoni dels amics? Els amics són això: amics. Vosté què faria si... Home, era un exemple.»

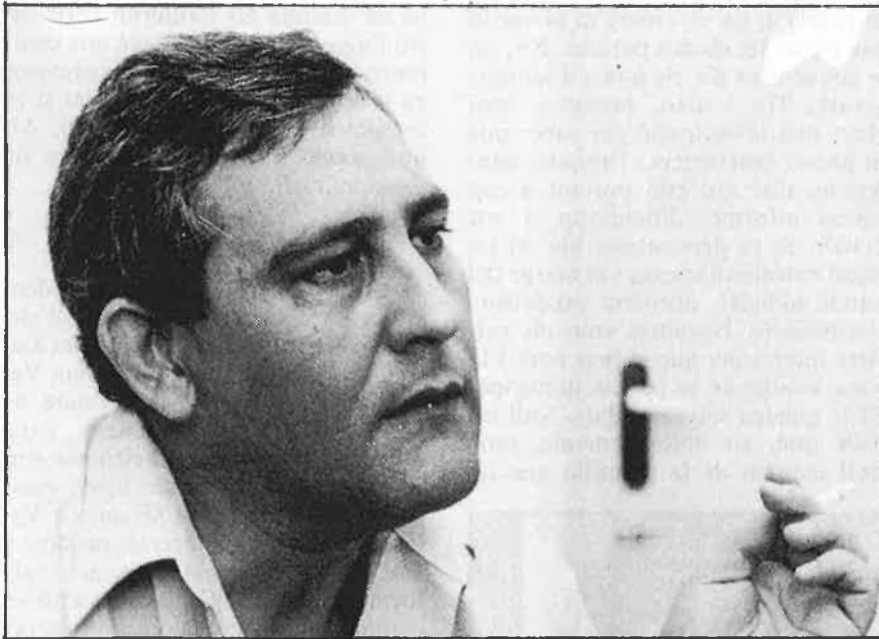
«Ja sabia de feia temps que a l'Albert —cognom del policia jove— li deien, en el seu barri, Starski: el vaig tenir de xofer a la meua patrulla durant més d'un any. És un bon policia, i si, a voltes, crida massa, potser és per aquell refrany tan espanyol que fa «Perro ladrador, poco mordeador». Moltes vegades tendeixes a actuar emfàticament, no per tu, sinó per l'autoritat que et confereix el mateix uniforme. No crec que ni ell ni Càmara, l'altre acompanyant quan això de l'Altet, tinguen res a veure

amb pallises i violències. No és la nostra pràctica habitual.»

«Nosaltres som, abans que res, professionals. Estem al servici del poble d'Elx i a les ordres de les autoritats municipals, siguen les que si-

«Tot aquest embolic de les denúncies té totes les traces de ser una campanya contra el consistori socialista, que ens usa a nosaltres com a excusa. Sembla ser més una guerra frontal contra l'alcalde i el regidor Mollà que

ques. Crec que el GP se n'ha passat. I no se n'ha passat d'ací a la plaça Major. Se n'ha passat d'ací al País Basc o molt més enllà. Ni el GP, ni els comunistes, ni ningú, no ens durà a una situació d'enfrontament amb l'Ajuntament, amb el poble d'Elx, en definitiva. Pel que fa a allò que els policies municipals d'Elx no teníem collons per no haver seguit les consignes dels populars, he de dir que sempre parla qui més ha de callar. Si vostè diu (¡és un altre exemple!) que jo no tinc collons, és perquè vostè en realitat no té collons. Anomenen la resta del món pel seu mateix nom.»

Andrés Pardo, president del Sindicat de Polícies Municipals d'Elx.

F. CULLAS

«Hem deixat fins ara que cadascú fera les declaracions que tingueren ganes. Quan la nostra junta de govern sindical parle, anomenarem cada cosa pel seu nom. Quan l'Altet ens confirme la investigació que estem fent sobre aquest cas tan airejat, traurem tot l'història d'aquest individu. I després seguirem pels ous.»

L'afer Vilches potser és el més espectacular i al·liconador pel que fa a mètodes d'actuació lamentables però, ni de molt, no és un cas únic. A Santa Pola, població pròxima a Elx, i on algun membre de la Brigada 092 fa hores extres en estiu, també hi ha hagut incidents de consideració. Per citar-ne, per ara, només un, un company, Juan Santiago Canicio, membre de l'Associació de Fotògrafs Professionals de Premsa i Mitjans de Comunicació de Catalunya amb el n. 85-08117, ha denunciat a una parella de policies locals per agressions. La sèrie continua, tant a Santa Pola com a Elx.

guen. Qualsevol intent de presentar-nos com un col·lectiu de dreta o d'extrema dreta és fals. En el nostre sindicat hi ha de tot. Jo tinc fama de ser de dretes, i si portara la cartera damunt li ensenyaria quines fotografies duc. Cauria de cul: ¡Pablo Iglesias i Felipe González! Nosaltres, però, no som polítics i els càrrecs jeràrquics del sindicat no poden estar afiliats a cap partit.»

contra nosaltres mateixos. Veja, sinó, la composició de la Comissió Pro-Drets Humans per la qual em pregunta. Qui hi ha? J. A. Oltra, per exemple, del PCPV, regidor del grup comunista. A través d'aquest comitè li pot donar molt més quefer a l'alcalde que no a través de mocions al ple o a les comissions. I no voldria comentar l'actuació del grup popular, perquè hauria de dir paraules grotes-

OFERTES DE TREBALL

Per a treballar en diverses institucions relacionades amb:

1. Ensenyament — cursos de llengua, especialment.
2. Activitats d'animació cultural.
3. Administració d'empreses — mecanografia, català, comptabilitat.
4. Ràdio — imprescindible bona fonètica.
5. Traducció, redacció en català.

Envieu el vostre currículum i la vostra fotografia a l'apartat de correus núm. 941 — 46080-València —, indicant quin tipus de treball us interessa, abans del 25 de setembre.

Els pre-seleccionats seran convocats a fer una prova psicotècnica i d'aptitud.

Forval, S.a.

Formatges
de tot Europa

De venda en totes les tendes
especialitzades
Quart de Poblet, València